

kapcsolatban a római ifjúság játékeit, különösen a labdajátékokat, az ének, táncz és zenére vonatkozó intézkedéseket, a császári udvar mellé állított pädagogiumokat stb. Végül a szerző azt az óhajt hangoztatja, hogy azon kérdés megoldására nézve, mily mértékben foglaljon helyet a latin nyelv és irodalom a jövőendő egységes középiskolájában: «a mértéket ne pusztán az általános műveltség követelése határozzák meg, hanem az a pädagogiai haszon is, mely a latin műveltség igazi forrásaiból meríthető».

Az előbbi rovatok egyikébe sem sorozhatók a következő pädagogiai érdekű dolgozatok:

25 1. Az ifjúsági könyvtárról. Irta Ember Árpád. (A székelyudvarhelyi római kath. főgymnasium.) Ezen minden tekintetben különös dolgozattól, mely az ifjúsági könyvtárak rendezésére és csoportokra osztására nézve ad tanácsokat, nem tagadható meg bizonyos furcsa originalitas, csakhogy ebben kevés a köszönet. Azt kívánja, hogy az ifjúsági könyvtárt osszszuk két csoportba: az egyikhez tartozzanak a szórakoztató vagy elmeképző, a másikhoz a hasznos vagy fegyvelmező munkák. Az első csoportba sorozza a három első — a másodikba az öt felső osztálybeli ifjakat illető olvasmányokat. Mindegyik csoport alá tartozzanak aztán különböző osztályok, s ezek alá megint alosztályok. Az első csoportra, melyet a régi elnevezésnek megfelelőleg grammatikalis osztálynak is lehetne nevezni, két alosztályra, A) és B) oszlanék. A)-ba tartozzanak a mesék, regék, erkölcsi olvasmányok és utazások, B)-be történeti elbeszélések. Mindkét osztályt együtt Jókai-osztálynak is lehetne nevezni, minthogy mindakettőn — a szerző szerint — Jókai szelleme leng. A második csoportba tartozó első osztály vagyis a C) osztály magában foglalná a negyedik és ötödik osztálybeli ifjaknak szánt olvasmányokat s stilisztikai osztálynak vagy Arany-Kazinczy-osztálynak volna nevezhető, minthogy itt «az epikai elbeszélés, valamint az antik szellemben munkálkodó költők felé van irányítva az iskolai oktatás célja». (De azért a szerző által ezen Kazinczy-osztályba tartozóknak felsorolt könyvek között egy sor sincs Kazinczytól.) Ide tartoznak mindenekelőtt beszélek, értekezések, fejtegetések és görög regék. A D) osztály, mely a VI. osztály olvasmányát tenné, a rhetorikai vagy Jósika-Kölcsey-Kisfaludy-osztály nevét viselné. Ide tartoznak szónoki művek, történeti regények, Kisfaludy és Vörösmarty drámái. Az E) osztály vagy poetikai osztály magában foglalja Vörösmarty, Tompa, Bajza, Arany, Petőfi, Szigligeti, Csiky, Shakespeare, Széchenyi és Kossuth munkáit. Ez volna a Széchenyi-Vörösmarty-Csiky-osztály. Azonkívül kellene még egy F) osztály, mint a «Vegeyesek» osztálya, a hová a napiérdekű művek (albumok, emléklapok és folyóiratok) volnának sorozandók. E hat osztály mindegyikének juthatna egy-egy szekrény (a B) és F) egyben elférhetne mindegyikben a munkák és megfelelőleg a ka-

talogusok is új sorszámozással volnának ellátva. — Mint ez áttekintésből is kitűnik, inkább rendetlenség, mint rend az, a mit Embery ily módon be akar hozni a könyvtárba, és e rendetlenséget az értekezés confusus indokolásai sem tudják rend színében feltüntetni. A dolgozat stílusa is a dagály és mesterkélttség oly fonák keveréke, minőt már régen nem láttunk.

2. *Levelek egy tanítványomhoz.* Irta Városey Lajos. (Lugosi r. kath. magy. főgymnasium.) Ezen a tanulók olvasmányául szánt dolgozat egy kellő melegséggel írt parainesis levél alakban, mely különösen arra nézve ad a növendékeknek jó tanácsokat, miképen töltsék az iskolai teendők elvégzése után fenmaradt szabad idejüket.

27 3. *Alreáliskolák. Statistika és pályaválasztás.* Irta Kemény Ferencz. (Egri reáliskola.) E derék kis dolgozat egészen helyesen localis kérdésekből indul ki, de eléggé érdekes általános tanulságokra tud emelkedni. Az értekezés négy pontból áll. Az elsőben fejtegeti a szerző általánosságban a reáliskolák létjogosultságát a gymnasiumokkal szemben, és részint statistikai adatok, részint pedig az ezen iskolák természetére alapított érvek nyomán kimutatja, hogy az iparos és kereskedő osztályok érdekeinek jobban megfelelnek az alreáliskolák, mint az algymnasiumok. A második és harmadik pont meggyőzően bizonyítja ügyesen csoportosított statistikai adatok alapján a reáliskolának specialis helyi fontosságát Egerre nézve, valamint az Eger városa és az állam között kötött pénzügyi szerződés méltányosságát. A negyedik pont aztán lehetőleg teljes jegyzékét adja azon életpályáknak, melyekre elegendő az alsó középiskola elvégzése. Kimutatja továbbá azt, hogy nálunk 1000 I. osztálybeli reáliskolai tanuló között csak 188, 1000 I. osztálybeli gymnasium tanuló között pedig csak 299 végzi el a középiskolát, s ezért arra inti a szüléket, hogy csak azon gyermekeket küldjék a középiskolába, kik reményt nyújtanak arra, hogy képesek lesznek a középiskolai követelményeknek végig megfelelni. Végül szükségesnek tartja a szerző, hogy megnyugtassa a szüléket az egységes középiskolára nézve. Ha ez létesül, akkor is szüksége lesz Egernek két teljes középiskolára, mert Eger s vidékének közoktatásügyi szükségletei nem érhetik be kevesebbel.

WALDAPFEL JÁNOS.

Horatius és kora. Irta *Dieterich* V. A. wittstocki gymnasiumi tanár. Fordította dr. *Horváth Balázs*. Budapest, 1893. Singer és Wolfner kiadása 8. 1—184. l. Ára 80 kr.

Detto német munkája segédkönyvnek készült Horatius olvasásához és ámbár legnagyobb részt szintén a római régiségeket, különösen a magánrégiségeket tárgyalja, mégis több tekintetben különbözik a hasonló